

కామంగులవారు!

కె.సఖా

కామందులవారు చాలా గొప్పవారు.

ఆయన గొప్పతనాన్ని గురించి వెయ్యిన్నీ మాటవదహళ్లు పుచ్చుకొని వద్దీపి వంటి ఘట్ట క్లాన్ కావ్యాన్ని కృతఞ్చిన మధుర కవితల్లు కావ్యాలంకార భూషణ పాఠవ్యత సామ్రాట్ సహజానందంగారు కృతవతి ప్రకంఠతో ఆమోఘంగా అరవై ఆరు పేజీలు వ్రాశారు.

అందులో కొంత గద్యం. మరికొంతవద్యం. కామందులవారి మీసాల గురించి ఎక్కువ వద్యాలవ్వాయి.

“కోరమీసాలగాంచి గగ్గోలువెట్టు వరివరం బల జనము లభియటంచు.” మీనముల మాట నటుంచి నెత్తురు చిమ్మే కమగ్రుడ్లు, నీమెంటు వలకల్లాంటి చెంచలు, అదో బ్రహ్మాంధకారం.

వల్లె చుట్టు ఉన్న పాలాల్పి కామందుల వారివే. నాలుగుచెరువుల క్రింద వంటపాలాలే కాక వండ్లై ఎకరాల మామిడితోట, ఇరువై వాల్లు ఎకరాల కొబ్బరితోట కామందుల వారి ఏత్రార్థితమే!

ఈశో వారందరినీ గుప్పెట్లో పెట్టుకొని చల్ల కడలకుండా రాజ్యమేలుతున్నాడు కామందులవారు.

కాలం ఇట్లా గడిచిపోతూ ఉంటే ఉన్నట్టుండి ఈడివద్దాడు వేదాంతం ఆ ఈరికి.

కామందుల వారెంత గొప్పవారో వేదాంతం గారు అంత మంచివారు. హౌసుయో వైద్యంలో వేదాంతంగారు అందెవేస వెయ్యి. వచ్చి రావడంతోనే కామందులవారికి పరిచయమై పోయారు. కామంఠులవారు ఆరుమాసాలనుండి కడుపుకూలతో బాధపడుతూ వేదాంతాని తోగోడుమ వినిపించాడు. వేదాంతం ఐదారు తియ్యిని మాత్రంతోనే కామందులవారి కడుపు వచ్చింది కుదిర్చి చేశాడు.

ఆ రోజునుండి కామందులవారికి వేదాంతం మాట వేదాంతైపోయింది. ఆయన వేదవేచ్చినా అక్షరాలా జరిగి తీరవలసిందే.

వేదాంతం రోజూ పత్రిక చదివి కామందులవారికి వినిపించేవాడు—స్థానిక రాజకీయాల నుండి అంతర్జాతీయ రాజకీయాలవరకూ. కామందులవారు బహు శ్రద్ధగా వివేచాడు. మంచికో, చెడ్డకో తెలియదుకాని కామందుల వారికి ఎం. ఎల్. ఏ. కావాలనిపించింది. ఈ వివరీతపు బుద్ధి పుట్టిన ముహూర్తంలోనే వేదాంతానికి చెప్పేశాడు. వేదాంతం అదెంత పనిలే అవ్వారు. అందుకు కావలసినవచ్చి చిటి కెంమిద ఏర్పాటు చేస్తానన్నాడు.

ముందుగా ఏదైనా పార్టీ టికెట్టు కావాలి గదా ? దాన్ని సంపాదించడానికి కావలసిన హాంకులప్పి ఉండాలి. అందుకోసమని వేదాంతం కామందులవారిని పిలుచుకొని పట్నానికి బయలు దేరాడు.

ఓం ప్రభమంగా ఒక కారు కొన్నారు. నోరు

జీవితంలో ఒడుదుడుకులు అధికంగా అనుభవించేవారికి వేదాంతమే శరణ్యం. వెర్రి ముదిరినా, వేదాంతం ముదిరినా అసలుకే మొప్పుం. అయినా వేదాంతం అంటూ లేకపోతే కామందులవారి ఘనతలోకానికి ఎలా తెలుస్తుంది ?

లేకున్నా కారున్నాడే రాజకీయ నాయకుడు గదా ?

ముందుగా ఖాదీషెపులో ప్రవేశించి సరి గంచు ఖాదీ పంచలు కొన్నారు. లెడర్ బాగ్ ఉండి తీరాలి గదా ? కావలసినవచ్చి సర్దుకొని కాంగ్రెస్ నాయకులను కలుసుకొని ఇష్టాగోష్ఠిగా సంప్రదించారు.

వేదాంతం వెయ్యి ఎత్తులు వేసినా టికెట్టు దొరక లేదు. పూర్వప్రకారంతో ఏవిధంగా ఉన్నా ఒక్క ఏడాదైనా కాంగ్రెస్లో లేనిదే కొత్తవారికి టికెట్టు లేదని తేలిపోయింది.

దేశంలో ఎన్నో పార్టీలు ఉన్నవి గదా ?

కాంగ్రెస్ ఇన్వకపోతే కమ్యూనిస్టు. అదీ ఇన్వకపోతే స్వతంత్రపార్టీ. అదీలేకుంటే సోషలిస్టు. అవి రైల్వాయి వదిలిపెట్టుకుండా ప్రయత్నంలో వద్దాడు.

కమ్యూనిస్టులు పిలుకాదన్నారు. స్వతంత్ర పార్టీవారల్ల సరతులు కామందులవారికి వచ్చివా వేదాంతానికి వచ్చలేదు. సోషలిస్టులు పరిహాసించారు.

ఏ ! ఇన్నీ ఎందుకు ? ఇండిపెండెంటుగా నిలిస్తే మంచిదనిపించింది వేదాంతానికి. ఈ అలోచన స్ఫురించగానే వేదాంతం కామందుల వారిని తీసుకొని కారులో స్వగ్రామానికి చేరుకొన్నాడు.

ఒకానొక సుప్రసిద్ధ పత్రికా సంపాదకుని పిలిచి వెయ్యిన్నీ మాటవదహళ్లు చేతిలో పెట్టి లక్షణంగా భోజనం పెట్టి కామందులవారిని గురించి ఘనంగా నాలుగు వారాలపాటు వ్రాయమన్నాడు.

ఆ సంపాదకోత్తముడు కామందులవారి వంశపుణ్ణాన్ని తీసుకొని ఆయన ఆకారము, అవారము వగైరా వివరాలతో బ్రహ్మాండమైన రిపోర్టును తయారుచేసి చివరి కాఅమందు వారు ఎన్నికల్లో పోటీ చేయునున్న విషయాన్ని గూడా స్పష్టంగా వ్రకటించాడు.

కామందుల వారణెట్టుతో ఎగిరి గంతేశారు. ఎం. ఎల్. ఏ. కావడానికి ఎంత ధనమైనా సరేనంటూ వేదాంతానికి హామీ ఇచ్చాడు.

ఎన్నికలు ఆరుమాసాలన్నాయన్నప్పటినుండి ప్రచారం ఆరంభమైంది.

వేదాంతంగారి సలహా ప్రకారం ముందుగా ఒక పట్టి తయారైనది.

ఒక డజన్ లోడ్ స్ప్రకర్లు.

ఒక ప్రెస్సు.

ఒక వార పత్రిక.

అరడజను జీపుకార్లు.

ముప్పాపు డజను వాసులు.

పది బుగ్ర కథ దళాలు.

వదేనుమంది బుడ బుడక్కలవాళ్లు.

ఐదుగురు భాగవతులు.

ఇరవై నాలుగు పెట్రోమాక్యులైట్లు.

ముప్పై సైకిళ్లు.

రెండు వందలమంది వాలంటీర్లు.

మొదటి మూడు మాసాలకుగాను ఐదు లక్షల రూపాయలు ప్రత్యేకించ బడివవి. ఈ డబ్బు చాలనివట్లు మరో లక్ష రూపాయలు కామందులవారి బొక్కనం నుండి ఏళ్లకానైనా ఎత్తుకోవచ్చునని వేదాంతంగారెకే హామీ ఇచ్చబడింది.

ఈ ఏర్పాట్లు నన్నిటివీ కరపత్తోతో ప్రచురించి వలంటీర్లకు ఇంటర్వ్యూ ఏర్పాట్లు చేశాడు వేదాంతం. క్యాలిఫోర్నియా అనుసరంలేదు.

చదువనూ వ్రాయనూ నువూతుగా వచ్చి ఉంటే చాలువన్నారు.

గ్రామ సహాయక శిక్షణ శిబిరాలలోగానీ, సేనాదళ శిబిరంలోగానీ, భారత సేవక్ నమాజ్ లోగానీ, లోకసేవా సైనిక శిబిరంలోగానీ వారం రోజులపాటు తర్రీదు పొంది ఉంటే చాలు. వెంకట వందరూపాయలీచ్చి రోజుకు మూడు రూపాయలు టి. ఏ. ఇస్తామన్నారు.

రెండువందల మంది కారణసి ఉంటే ఆంధ్ర దేశం వలమూలాలనుండి వచ్చేందల వందల దరఖాస్తులు వచ్చి పడ్డాయి. వాటిలోపాటు ఎం. ఎల్. ఏ. ల రికమండేషన్లు తెలుర్లు వోలే దున్నాయి. వారున్న దిశ్లో ఈ ఉత్తరాలు ఎందుకిస్తున్నారో ఎవరికిస్తున్నారో తెలిసే అవకాశం లేదు. అంతా ఖర్చు!

విశ్వ ప్రయత్నంతో ఇంటర్వ్యూ పూర్తి చేయించాడు వేదాంతం. ఉన్నపాటున రెండు వందల మందిని సెలక్టు చేసి పాఠేశాడు. దేని కైనా మంచిదని వంద మందిని వెయిటింగ్ లిస్టులో వేయించాడు.

వలంటీర్ల సెలక్టును ముగిసిందే ప్రెస్ కోనేకాడు. వార పత్రికకు ఎడిటర్ కావలసి వచ్చింది.

ఎడిటర్ ఎన్నిక కొంత చిక్కుగానే తోచింది. వేదాంతం ఒక్క క్షణం ఆలోచించి తన పేరుతోనే డిక్లరేషన్ చేయించాడు. ఆ పత్రిక పేరే ఇండిపెండెంట్.

వాన్టూ, జీపులూ, సైకిళ్లూ వారం పది రోజులకల్లా బారులు తీరి నిలిచి పోయాయి.

పూర్వకాలంతో తమకు కావ్యాన్ని అంకితం ఇచ్చిన కవిని పిలిపించాలన్నాడు కామందులవారు. వేదాంతం గారందుకు అంగీకరించ లేదు.

కామందుల వారు

ప్రజా కవిత్వం వ్రాసేవారు కావాలి.
 'ఆకలిమంటు
 ముండి గోడలు
 పూరి గుడిసెలు
 లోతు డొక్కలు
 చిక్కిన కండలు—
 రైతూ రైతు
 కూలన్నా కూలి—

ఇట్లా పదాలతో పదహారణాల వల్లె పదాలతో పసందైన బుర్రకథలు వ్రాసేవారు కావాలి.

అందులో కామందులవారిని వీరాధిపీరుడుగా దానకర్ణుడుగా వర్ణించాలి.

ఇట్లాంటి కథ వ్రాసేవాడికోసం వేదాంతం దివిటీ మేసి గాలించాడు.

అంత కష్టమవసరం లేకనే ఒక విన్నవ కవి దొరికి పోయాడు.

ఆయన ఏమంత ఎక్కువ అడిగేవాడుగా తోచలేదు. నాలుగు పూటలు కారులో త్రిప్పి ఇదు కాఫీలు, ఆరుసిగరెట్లు ఖర్చు కావడం

తోనే అద్భుత బుర్రకథ తయారైంది గావీ వేదాంతంగారు కవి కష్టం తెలిసినవాడు గమక చిన్న ఎత్తున్న పెద్ద సన్మానం చేయించాడు. పచ్చని శ్యాతో నూటపదహార్లు అందు కొన్నారు కవిగారు.

ఆ సన్మానం రోజునే బుర్రకథను ప్రదర్శించారు.

'కోరమీనలా కామందోరూ గొప్పవోరు బాబూ డీరూనేరూ ఉన్ననునిసెరా కారులున్నవాడు.

ఒరిగే గరిసెలు ఎరిగే గాడెలు వరాలు పెట్టెల్లో

తరగని సంపద ధర్మకార్యముల దానకర్ణుడయ్యా ! తం.

బుర్రకథ చెబుతున్న కొద్దీ కామందులవారు మీసాలు మెలిమేస్తూ వచ్చారు. వేదాంతంగారు ప్రజల మనస్తత్వాలను అత్యంత జాగ్రత్తగా

పరిశీలిస్తూ వచ్చారు. సన్మానమందుకొన్న ప్రజాకవిగారినే వెంకు డెబ్బైరూపాయల జీతంతో ఇండిపెండెంట్లు పత్రికకు పేజీ ఎడిటర్ గా వియమించారు.

మందీ మార్పులమంతా సిద్ధంకాగానే ఎన్నికల ప్రచారం మోరై పోయింది. కామందులవారి ఎన్నికల గుర్తు గుమ్మడికాయ. ఆ గుర్తు గల చీటీలు ఇంటింటికీ పంచు తున్నారు.

వేదాంతంగారి కింతలో మరొక దివ్యమైన ఆలోచన తట్టింది. ఈ ఆలోచన కామందుల వారికి గూడా బాగా వచ్చింది.

గుమ్మడికాయ గుర్తు బాగా ప్రచారం లోనికి రావలెనంటే కొన్నివేల గుమ్మడికాయలు తెప్పించి ఓటరు కొకటి ఇవ్వలేకపోయినా ఇంటి కొకటివ్వటం మంచిదని తోచింది.

వేదాంతంగారు ఎన్నికల పరివారంతో సహా బెంగురూరికి వెళ్లారు. మార్కెట్టులోని గుమ్మడికాయలు చాలవని మరో పదిరోజుల వరకూ దిగే సరుకువంతా తమ ఊరికి రవాణా చేసేటట్లు ఒప్పందం చేసుకున్నారు.

వేదాంతంగారు గుమ్మడి కాయలను నియోజక వర్గమంతా ప్రతి ఇంటికీ పూర్తిగా అందే ఏర్పాట్లను స్వయంగా చేశారు.

ఇండిపెండెంట్ పత్రికలో కామందులవారి పేరు గుమ్మడికాయలంత అక్షరాలతో చెయ్యాలనే ఆలోచనకూడా స్ఫూరించింది. ఎడిటర్ గారు లెక్చిక్కర్ అబ్జెక్షన్లు తెచ్చారు. 'నేజీకి ఒక అక్షరం చొప్పునైతే వీలవుతుందన్నాడు వేదాంతం. కామందులవారి పేరు ప్రతి అక్షరంపై గుమ్మడికాయ రూపంలో వ్రాయించి బాక్సులు చేయించి అవిధంగా నేజీకొక అక్షరం చొప్పున చేయించి తిరిలనే తిర్వానాన్ని ఎన్నికల కమిటీ ఆమోదించడంతో విస్తృతవికారు ఉమారుమంటూ పట్నానికి పరుగెత్తారు.

ఒక్క వెలమాత్రమే ఉంది. ఎన్నికలలో అన్ని పార్టీలు పాల్గొంటూ ఉన్నవి.

ఒంటె బొమ్మ, లాంతరుబొమ్మ, సైకిలు బొమ్మనాళ్లు కూడా ఉన్నారు.

అన్ని బొమ్మలకంటే గుమ్మడికాయల బొమ్మలే ఎక్కువ.

వేదాంతంగారు తమ నియోజకవర్గంలోని కుమ్మరినాళ్లవంతా పిలిచి మట్టితో గుమ్మడి కాయల్ని చెయ్యమన్నాడు.

మేదరవాళ్లవంతా పిలిచి గుమ్మడికాయల మోస్తరు బుట్టలల్లమన్నారు.

మొదట కేటాయించిన డబ్బు అయిపోయి మరో నాలుగు లక్షలు దాటిపోయింది.

కామందులవారి చెయ్యి సర్దుకాల సర్వా వస్త్రలతోనూ ఆయన మీసాలమీదే ఉండి పోతూ వచ్చింది.

ఒక్కొక్క సొలింగు బూతులోనూ ఒక్కొక్క రోజున కేంద్రం ఏర్పాటయింది. రోజుకు

మీ కిచ్చ మైన నూనెలోనానబెట్టుడు

కౌష్ఠీర్ - కుసుం

తేకములను వెలిగించును. అకాలనడనుమోనప్పును.

చేరుము ఉపద్రవములకు సొంటలక్స్ చేతుము అధియములకు సులూము

కౌష్ఠీర్ తైల మైన డియడెట్టుటం పువాసనలు క్రమబద్ధము చేయుటకు

నందకాగూడు వండ్రబొడి & అపూర్వ బొవధములు

సొంట్ బెల్లము, యునైటెడ్ కెకనడ, మదరస్, ప్రొడలబాడి, ఇంజునె

నన్ జన్ గూడు బొవధములకు ఒక టవునుకు ఒక స్టాకిస్తును ఆన్వనించెదము

మలబద్ధము - మూలవ్యాధి

నిత్య మలబద్ధము మూలవ్యాధిని లేక రక్తమూలమును కలుగజేయును. దీనివలన మూలములోపల, దాని చుట్టూ ఉండే శిరల వానిపోవును. నొప్పిగా ఉండుటనే మల విసర్జనము, ఎక్కువ ప్రయాసము కష్టముతో కూడియుండును. మలబద్ధము మరింత ఎక్కువౌతుంది. దాంతోపాటు మూలవ్యాధి ముదిరి భరింపరాని నొప్పితో నగుళ్లు ఏర్పడతాయి. కాబట్టి మూలవ్యాధి వల్ల కల్గే తీవ్రమైన బాధ, కష్టము నివర్తి అయితే మలవిసర్జనం సూనాయానం జొరుతుంది. హెడంజా చేసే పనే ఇది. ఇది వెంటనే నొప్పిని, దురదను నివారించును.

విడవకుండా వాడితే మూలము పూర్తిగా ముడుచుకొనిపోయి శంకకుదిరి పోవును. ప్రసిద్ధి చెందిన జర్మన్ తయారీ మూల వ్యాధి నివారిణి. హెడంజాలో తిమ్మి రేక్కునట్లు చేయగల మందులేవీ లేవు. మరియు వస్త్రములను ఖరాబు చేయదు. ఉపయోగము అతి సులభము. ప్రతి స్ట్రాకెట్లోను ఉపయోగ విధానపు సూచనలు ఒకప్లాస్టిక్ గొట్టంతోసహా వస్త్రాలు చేరుబడును. మీ మూలవ్యాధి సమస్యకు ఉత్తరము హెడంజా నేడే హెడంజాను వాడండి. ఇప్పుడు హెడంజా ఇండియాలో తయారవుతుంది.

D Z 952-A

వ్రతి కేంద్రంలోనూ వెయ్యి విస్తళ్లు ఖర్చవు తూంటే ఎన్నికలు ఎప్పుడూ ఉంటే ఎంత బావుండే దనిపించింది భోజనప్రియులకు.

షేజీకొక అక్షరంతో ఇండిపెండెంట్ ప్రతిక వారానికి రెండిష్యూలుగా వెలువడు తున్నది.

వ్రతివీధిలోనూ గుమ్మడికాయ ఆకారంతో వెదురుబుట్టలు వ్రేల్చాడుతున్నాయి.

కామందులవారు గుమ్మడికాయంత బొజ్జను కదిలిస్తూ పెద్ద గుమ్మడికాయలను ఎత్తించు కొని ఇంటింటికీ వెళ్లి గుమ్మడికాయ గుర్తుకే ఓటు వేయమని తీవ్రమైన ప్రచారాన్ని ఆరంభించారు.

జెంతుకూరునుండి ఎన్నికల తేదీవరకు గుమ్మడికాయల రవాణా ఆగరాదనే నిర్ణయం ఆలస్యంగానై తేనేమి చేశారు.

బుర్రకథలు

పారికథలు

బుడబుడక్కల కథలు

ఉపన్యాసాలు

ఒకటేమిటి నియోజక వర్గమంతా గగ్గో లెత్తి పోయింది.

వ్రతి ఊళ్లో, వ్రతిరాత్రి ఏదో ఒక వివోదం—

నిరంతరంగా సాగింది.

కామందులవారు పొలాన్ని, ఇంటిని కూడా తాకట్టు పెట్టి మరో ఐదు లక్షలు తెచ్చారు.

ఎగిరి పోతున్నాయి పచ్చనోటు —

వెయిటింగు లిస్టులో ఉన్న వందమందికి గూడా అపాయింట్ మెంట్లు ఐపోయాయి.

రానే వచ్చింది ఎన్నికల దినం.

కామందులవారు గెలుస్తారనే జనవాక్యం కనుక ఎదుటి వాళ్లవరూ ఏజెంట్లను గూడా ఉంచలేదు. దాదాపు చాలుకొన్నారు.

అన్ని గ్రామాలవారూ అమితోత్సాహంతో పాల్గొన్నారు. మాటికి తొంభై ఓట్లు పోల్లె నాయనీ కామందులవారికి మాటికి ఎనభై ఓట్లు వచ్చి ఉంటాయనీ, అంచనా వేశాడూ వేదాంతం !

ఫలితాలు వారం రోజులకంతా ప్రకటిస్తా మన్నారు. కామందులవారిని ఊరేగించడానికి బ్రహ్మాండమైన ఏర్పాట్లు చేశారు.

నలభై డూంలైట్లు, మయూర వాహనంపై కామందులవారి ఊరేగింపు. బాణసంచా. నల్ల మందు శివలు— నిలువెత్త వోరాలు ఊరి కొకటి—

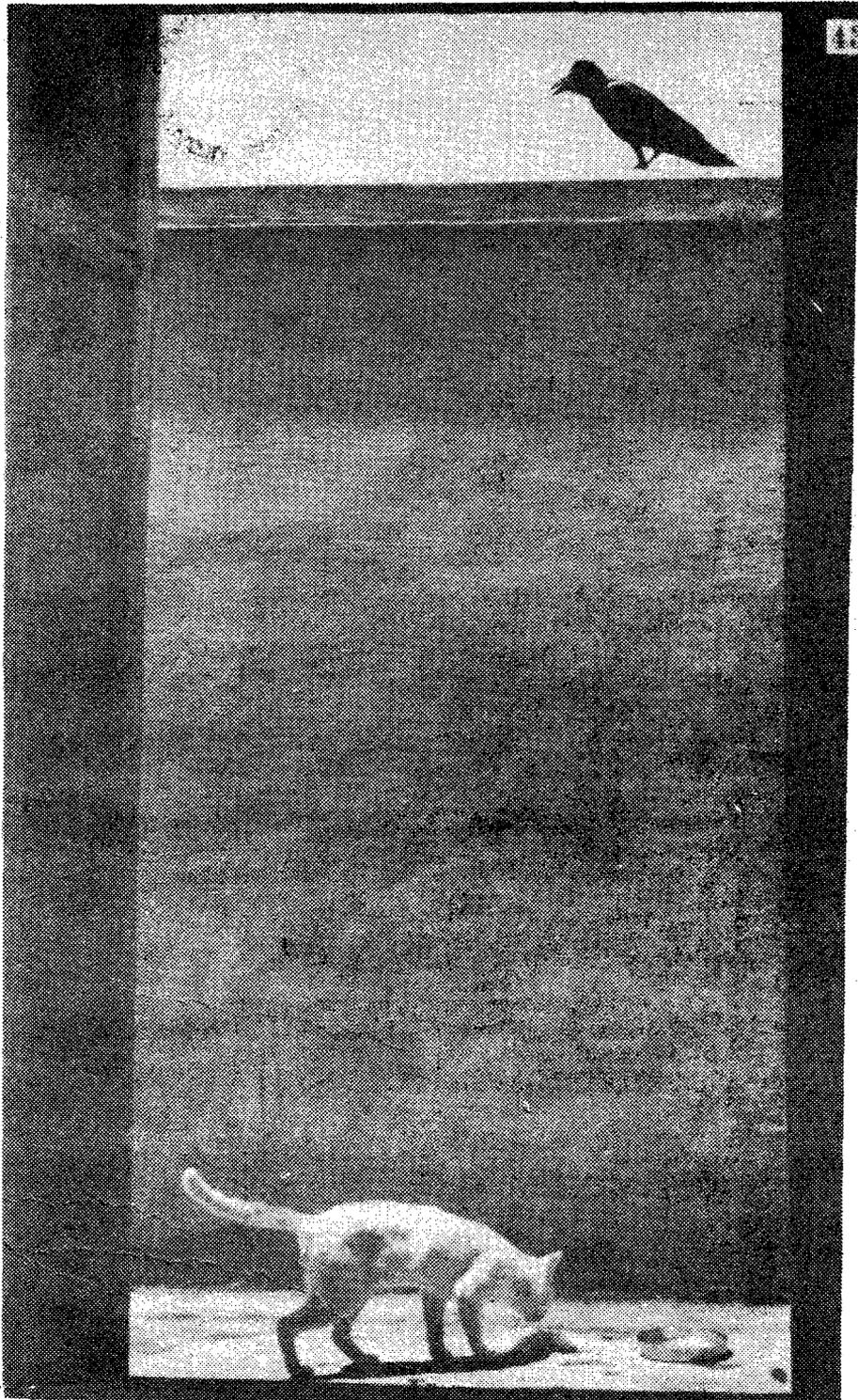
వేదాంతంగా అన్ని ఏర్పాట్లను పూర్తి చేసు కొని విజయవార్త కోసం ఎదురు చూస్తు న్నారు. అదేటూ రానే వస్తుంది గనుక ముందు గానే ఊరేగింపు లేవదీయమన్నారు పెద్దలు.

దూరంలో కనిపించింది కారు.

ఆరంభమైంది ఊరేగింపు.

గలగబా సాగి పోతూంది—

శివలు, తుతారు, తొప్పెట్లు, పలకలు,

కలిమిలేములు

ఫోటో—పి. కృష్ణకుమార్ (మద్రాసు-17)

మేళాలు, తాళాలు, కొమ్ములు, గిగిరెట్లు— ఒకటే మోత—

వంద గజాలు ఊరేగింపు సాగిన వెనుక ఉన్నట్టుండి అగి పోయింది.

గుసగుసలు పోతున్నారు. ఒక్కరూ గట్టిగా చెప్పురు.

చెవులు కొరుక్కొంటున్నారు.

మయూరవాహనం మీది కామందులవారు

కళ్లు తేలవేశారు.

వెనక్కు సోలిపోయారు.

స్పృహ తప్పింది. ప్రమాదమేమీ జరుగలేదు గాని ఆయనకు నిజం చెప్పేశారు.

ఓడిపోయాడట పాపం !

ఓడిపోతే పోయాడు గానీ డిపాజిట్టు కూడా దక్కలేదంటే ఎలా నమ్మడం ?

